

Universitätsbibliothek Wuppertal

Plutarchu Chairōneōs Ta Sōzomena Panta

Continens Vitas Parallelas Graecè & Latinè

Plutarchus

Francofurti, 1620

In Cæsarem annotationes

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

urn:nbn:de:hbz:468-1-1340

quibus *vap̄ma id* significare quod *vap̄miov* placet, & *oūos n̄arex̄a* esse. Enim aero cognomentum hoc ab illo nobili Dariingu. entorum scrinio factum illati, quam secum assidue haberet Alexander, puto, ut Nartheciana diceretur. Est enim cum alibi tum apud Plinium historia, quam ipsius verbis de libri septimi capite vigesimo nono huc adscripti, ut hunc locum penitus explicem. Itaq. Alexander (inquit) Magnus, inter spolia Darii Persarum regis, vnguentorum scrinio capto, quod erat auro gemmisque & margaritis pretiosum, variis eius usus amicis demonstrantibus: Imo Hercule, inquit, Iborum Homeri custodia detur, ut pretiosissimum humani animi opus quam maxime diuti opere seruaretur. Hinc & quid *vap̄m̄* sit vel *vap̄miov*, intelligi, & Plutarchi sententiam apparere puto.

Ibid. e. *Medatos rebellantes subegit*] Xyl. vertit, *Medos qui defeceram*. & annotat, *Medæpov*. Ego Medatos nullos noui: qui non erit, prodat. Medos noui gentem Thracicam, Macedoniam & vicinam: Liuius que etiam libro v. gesimo sexto incursionem eos facere in Macedoniam solitos ait, quones extero bello rex Macedoniae detineretur. Ergo Medos scripsi. Quod enim Megarenés Guarinus substituit, non sanauit sed auxi malum.

669. c. *Pexodus*] Πηξιδωρος. Post periorum male Arrianus lib. 1. auct. A. 1. Πηξιδωρος vocat: apud D. odorum Πηξιδωρος legitur decimo sexto.

670. a. *Eum simul qui tradidit*, &c.] Versus ex M. dea Euripidis. Verba ipsius sunt de Ilione, sacerdoti & uxore nouis eius Creonte & Giauca, necandis deliberandis. Per dñm, Dantem, ibi tacer Creon: hic (opinor) nuptiatum & stupri Paulanæ illati autòr Attalus, tum nouus maritus Philippas & Cleopatra vxor recens Olympiadi superinducta intelligentur.

673. a. *Ræfæcè*] Rosadere est apud Curtium Cr.

Ibid. e. *Raro autem tenuia & resonantia suo abruptis & confragosis rupibus aperiret saxa*] Hunc locum male tractauit. Interpres, ac glaciem nulla cogente necessitate, satis si gide apposuit: quasi vero *m̄yos* nihil præter glaciem significaret. Mitto Eurip. & Sophoclis testimonia quibus planum facere possim: *m̄yos*, saxum, copulum, cautemne significare. S. ne Homeri versus notus est lib. 5. Vlyssæ: *A ἀκταῖς πεσλαντεσ τεσσαρας πεπόνηται*. Eustath. *m̄yos*, περάδεις ἔζοχαι, οὐδὲν ὑποστέχουσα περάδεις. & apud Æschylum Vulcanus de iupe cui erat affixus Prometheus, *Προποτασίνων*, inquit, *τούτοις αἴπερ πρώτης ποτε*. Quoniam & in Catonis Censorii vita sic usurpauit noster, de Thermopylatum ab eo captis angustis cribens. Cæterum hanc eandem historiam explicatam legere potes apud Strabonem libro decimo quarto. Versus Menandi, atque etiam nostri, sunt trochaici quadrati.

674. d. *Quum regis effet asandas*] Legendum fortassis ascandes, id est nuncius: vel alcantes, id est cubicularius Cr. Xylander autem annotat, Hoc quid sit non facile dixerim: neque alibi me id vocabulum recordor repertum. Iustinus Darium ante Codomanum appellatum, & ob virtutem prius Armeniis præfectum, inde Ochob mortuo a populo regem factum; Dariisque nomen accepisse, scribit lib. 10. Diodorus præterea lib. 17. regio eum genere natum fuisse docet. Sed inde nihil certi colligo. *asandas* quidem lecticam a grabbatum significat Græcis, ut est apud Eustathium, Sudam, & alios: ut concire fortassis liceat, fuisse: cum aliquando unum de regiis cubic. I. r. era *πολλακιστασ*.

679. d. *Exinde unaus*] Versus sunt de lib. 4. Vlyssæ Homericæ. Male autem Guarinus hanc Phari descriptionem extulit. Quod tamen hic dicitur, id explicant aliorum verba,

qui pro his *νοσοις θεικας* habent, qui plura volunt, præter geographos Cælarem ad finem libri tertii De bello ciuili consulunt.

681. b. *Non talis diis sanguis, &c.*] Xyl. vertit, *Non ichor*. & annotat, Vertere in linguam Latinam hoc verbi hec loco non potui, nisi si tantum voluisse dicere, quod est cruento vel sanguine aliud deterius, eoque minus deorum naturæ conuenit. nam quæ alijs *ἰχθ* significat, huic non pertinent. Versus est apud Homerum lib. 5. Iliadis, de Venere à Diome de sauciata,

683. c. *Apolloni immolans*] τῷ Φοῖς. Annotarum est hic ab Amioto, in diuersis exemplaribus φέω, metu scilicet seu paucori, πρὸ φέω, quod est Apollinis epitheton, ac nonnumquam pro substantivo ipso ponitur, legi. Quæ ipsa fortassis lectio, quando arcanorum lacrorum mentio fit, locum habere posset. Se invenire hanc planiorem nolui.

684. b. *Balæum gestabat*] Xyl. Sagum gestabat. & annotat, Βαληπανα, à fibula nomen habet, apparent autem ex Eustathio in lib. Iliadis, Βαληπανα esse idem quod εφανίδα. & εφανίδα ipse in librum περὶ ciuilem operis, idem esse cum chlamyde docet: quod & alii lexicographi sequuntur, Balæum vertit Guarinus: sed non satis video quo autore: cincturam Amioto.

686. b. *An potius flammæ fomes liquor hic &c.*] εἰπε μᾶλον ιπερικανα. unde appetit, pluris de origine naphi h. & recitas à Plutarcho opiniones, quarum hac fortassis vitia fuit reliquis amissis. Sane Amioto annotauit, in Graeco hic aliquot lynes deesse. De naphi ha videt etiam Strabonem libro decimo sexto.

690. c. *Exathrem*] Oxathrem habet Curtius. Cr.

694. c. *Balino*] Cebalinum nominat Curtius. Cr.

694. d. *In Grecia mores mali sunt*] Xyl. vertit, *Quam comparatum inique id est in Grecia*. & annotat, Miror tam tritum locum à Guarino non animaduersum intellectumue fuisse. Sunt autem apud Euripedem aliquot versus, quorum initium tantum, vt notorum, posuit Plutarchus. Is Peleus queritur, rei à Græcis apud Troiam gestæ Atridas gloriam sibi vindicare, quam ipsorum minima fuisse opera. Ita hic Clitus obiiciebat Alexandro, cum superbite gloria ferum à Macedonibus gestarum:

700. d. *Limnaus*] Timæus est apud Curtium. Cr.

705. a. *Desiderauit præter omnes artifices Stasiratem*] Diocratem hunc nominat Vitruvius in præfatione libri secundi:

706. c. *Non exhaustit Herculiscyphum*] Hunc locum pertinet Guarinus. Non enim hoc ait Plutarchus, Alexandru, prius quam illud poculum ebibisset, morbo fuisse correptum: sed totam illam de Herculeo cypho, & subito dolore narrationem, ait esse fabulam. Meminerunt huius cyphi & Diodorus & Curtius. Annotatum in margine à quadam est, consulendam explicationem prouerbii, Seruatori tertium. Verum id ad rem nihil facit omnino: Sunt qui poculo nomen Herculis fuisse putant. Ego non ab reputo dici posse, in honorem Herculis id poculum ebibisse Alexandrum, vt autoris sua stirpis. Notum est enim, inter pocula moris fuisse etiam diis libare: inuitanteque se liberalius arbitror eo libationem istam transtulisse. Horatius ad Augustum suum, -- & alteris Temensis adhibet deum. Te multa prece, te prosequitur meo Diffuso pateris: & laribus tuum Miscer numen, ut Græcia Castoris Et magni memor Herculis. Quod idem Mario ob Cimbricam victoriam obtigisse, scribit Plutarch. reuagda non esse xiii. sed ultimum mensis diem, satis est notum.

IN CÆSAREM ANNOTATIO-

nes Guili. Xylandri & Herm. Cruserii,
interpretum.

707. d. *Cinna, qui Romæ rerum portus est*] Κίννα τὸ μοναρχεῖον. Vetus est hoc vocabulo Plutarchus hic aliquantulum improprie. Μονάρχη seu μοναρχος pro tyranno, & μοναρχεῖο pro tyrannidem gerere, apud Græcos sepe dicuntur: vt apud Licianum Phalaride secundo, *ὅτι δῆμον οὐ τερπεῖται τοῦ το μοναρχεῖον*. Et Polibus sic libro secundo sape est loquutus, *νικηφόρον τὸ μοναρχεῖον*, mox, *Χρυσολογον τὸν το μοναρχεῖον*. Nimis id v. cabulitum eum significat qui solus regum portus, idque iniuste. L. autem Cornelius Cinna non solus quidem, sed cum collegis quatuor consulatum geslit:

quia tamen ii fere ab ipso pendebant, & nutu Cinnæ agebantur omnia, isque Marianam tyrannidem resuscitauerat, non male dicitur hic μοναρχεῖον. Dictatorem quidem fuisse (quod interpres habet) rectum non est.

708. c. *Atque ad Iunium qui cum imperio Asiam obtinebat*] Ιούνιον, Iulium interpres. Ego Iunium posui, non tam quod hoc Græcis literis est affinius, quam Velleium sequitus Paternulum: apud quem, vbi hæc historia describitur, proconsul Asia nominatur Iunius, qui tum in Bithynia aget.

Ibid.

ANNOTATIONES.

49

Ibi. *Apollonium Molonis*] M. Tullius in Bruto, Suetonius, & alii, Appollonium Molonem vocant. Quod autem sequitur de dimissa ab eo prima eloquentiae gloria, verti coniecuram sequuntur. locus enim est mendoſus: & fortassis sanari possit si talis legatur, οὐχ ὡρίον, οὐχ ὄπις τῇ διωρέει καὶ τοῖς ὄποις αρώτος εἴναι μάλον, ὀφείλει αλλὰ συχλητικός ὁπερ, &c. Nihil tamen contendō.

709. b. *Vno digito caput scabentem*] Hæc in molles dicuntur, à quibus non facile timendum Reip. videtur. Tale est etiam de male cuncto Cæſate Syllæ iudicium. Caput autem scabere uno dígito, de molibus dici, vel ex Clodianis in Pompeium contumelias, ex nostro autore constat. Sic & Lucianus de molli & effeminate dicit. ἄκρω τῷ δακτύῳ τῷ περιφλυκρῷ μέρῳ. Præt. dicitur.

709. c. *In honorem quidem magnarum natu familarum orationes funebres habere, id moris erat Romani*] Luius lib. 5. Matronis pro auro ad liberandam à Gallis Romam collato gratia actæ, honosq; additus ut eorum sicut virorum, post mortem solennis esset laudatio.

Ibid. d. *Cum uno prætore Vtere*] Bajtwei. quod mendosum esse facile quiuis viderit. Angelus Tuberonem supposuit, id est augere malum, & historiam depravare. Sequutus eum est tamen Amiotus. Cæſarem sub Antistio Vtere quæstorem fuisse testatur Velleius Paterculus. Ergo legendum Bætwei. Quod autem de tertia Cæſaris uxore lequitur, ea filia fuit Q. Pompeii, Syllæ neptis. Primum autem non comitem emoratur, qua fuit Collutia de equestri ordine: quæ dimissa Cornelianam, Cinnæ filiam, duxit. Suetonius.

711. c. *Vices & ducenties*] Xyl. verit, *Trecenties septertium*, & annotat, Interpretis erratum hic refellere mitto. summam autem ego hanc posui ut intelligeretur mendum hic esse: quod enim legitur πεντακόσια πεντακόντα, legendum est ἑπτακόσια πεντακόντα. Nam hæc summa pés talentorum numerum in vita Catonis expressa est ita; Χλιον δέκατον καὶ πεντακόντα πεντακόντα, M C C L talents. qua si in myriades drachmarum convertas, erunt DCC L myriades. etenim talenti ea est ad myriadem proportio qua tertiarii ad quinariū: hoc est quinque talenta & quantur tribus myriadibus drachmarum: item quinquaginta talenta efficiunt duodecies septertium. qua de re hic non est differendū locus.

714. a. *At illo in bello, &c.* Quæ ante hæc verba interpres habet de equo Cæſaris, in meo Græco non sunt itaque omisi. Omisit etiam Amiotus. Inuenies autem apud Plinium lib. 8. c. 42. & apud Tranquillum.

718. c. *Quadragesita millia*] Videtur ex Cæſare hoc habere, qui ostendit maximam Germanorum partem occulam: quum quidem numerus eorum fuisse c c c x x m i pium: ut xxxx modo millia euasisse videantur. Angelus

x l. non c d. millia vertit: ut appareat eum pro *μεγάδειο* legisse χιλίας. Et quidem probabilior videtur hic numerus.

720. b. *Ad Ararim aminem*] A dȳs̄us interpres Aratini quod & mihi probatur. præterum quum ne Galliam quidem omnem Vercingetorigis concusserit rebellio, nedium viquæ ad finum Adriaticum ille motus peruerteret.

722. c. *Consulibus inuitis*] οὐ γάρ οὐδὲν. Sequutus est hoc Angelus, & hunc Gallicus interpres. quum quidem nullus ita possit esse sensus. Ex historia quæ est apud Dionem initio libri 41. apud Ciceronem multis locis, & apud omnes fere huius beili scriptores, constat βίᾳ, non οὐ, legendum.

725. f. *Succumbit etiam illibis ferrum*] εἰδηποτὲ εἰκασία. Angelus legit se videtur εἰμπός, femur. Sed nullus erit sensus. Indicant autem, suis corporibus à Cæſare non parci: quum quidem ferrum etiam & arma ad siduo vsu consumantur, lacerantur, & nendum corpora hominum eos illæſa labores subſtineant. Paulo ante est Ναύαξ pro Ωνεύοις: notius mendum, quum ut imponere cuiquam debuerit. & πληγαὶ πρὸ πληγῶν.

726. c. *Radicem quandam*] Charam eam Cæſar libr. 3. Belli ciuil nominat. De lapsu aule cum a sylectu idem referit Plinius cap. 8. lib. 9.

727. c. *Afranius*] Male in Græco legitur, Αφράνιος: vt Fauonius interrogat Afranius videatur, quomodo & interpres accepit. quod falsum esse vel ex Pompeii vita deprehenditur. Etenim Afranius agre fecerat quod pecunia potius corruptus quam Cæſaris vi & peritia superatus, tradito ei exercitu ex Hispania fugile crederetur: itaque tum pugnam detrectantem Pompeium arguebat, calumniamque inimicis reponebat, quasi si diceret: si non armis sed pecunia vincere Cæſarem, emique ab eo, non capi provincias creditis: qui sit quod non cum eo confligit? cur non experimini eum ut ego sum expertus;

728. c. *Cornificium*] Κορνίνιον nihil plane mihi constat. Legitamien Cornificium, de quo etiam post.

732. a. *Fui præterea eius suggestio Dolabellafuror*] De Amintio hoc nihil habeo. Cornificium iterum posui, qui est in Græco Κορνίνιος: neque tamen magnopere assuevo. L. quendam Cornificium à Cæſaris partibus stetisse bello Pompeiano, & ab eo fuisse in honore habitum, ex oratione Cic. pro Q. Ligario intelligitur. An de eo hæc dicitur, haud scio. Ita q. id. in auctoritate sum, ut Cornificium (vel quisquis tandem fuit) ante Antonium ponere, est enim locus interpolatus: Quæ de Pompei domo dicuntur, satis constat ad Antonium pertinere, cum ex aliis, & vita Antonii, tuni ex Philippica Ciceronis secunda.

IN PHOCIONEM ANNOTATIONES

Guil. Xylandri & Herm. Cruselli, interpretum.

Phocionem Alexandri Magni æqualem fuisse, eique non multum temporis superuixisse, constat. Hæc quoque virita fuit à Lupo conuersa ut inepta paraphrase, potius quam bona versionis nomen mereret. r.

472. a. *Neque enim audiendus Sophocles est*] In Antigona: verba Imeniæ ad Creontem.

Ibid. b. *Ορανοβρέμι dulce poeta μένειν: vocavit?* Σέπε est vocabulum hoc apud Homerum. ut Odyl. 1. Λα dictuntur μένειν, & alibi οὐδέν. & ξένιον, & Odyl. 7. μένειν εἴδωλον. μένος enim frequenter pro animo ponitur hinc illa, ιπουμένος Αἰκινοῖς, & similia. Σέπε pro audacia aut feruore animi: ut, Οὐκέ μένος καὶ δάρος: atque sic in Catone Vticensi ipse Plutarhus vñi pauit: ητεγοτον αὐτὸς πιμπλάμενον δρῦν καὶ μένος κατέδω. Mitto qua de hac vñte Græci grammatica tradidunt.

Ibid. c. *Sed ait eum Cicero*] Locus est epistola prima ad Atticum secundi: tametsi nihil ibi de petitione consulatus dicitur, ac ne dici quidem potuit, quum illa epistola scripta sit Afranio & Merello consulibus: Catone in consulatus petitione repulsa passo, Sulpitius & Marcellus sint designati, octo integris post annis. Alioquin dubium non est quin id quod hic ex Cicerone Plutarchus affert, vel ynicia fuerit caula ut consulatum non obtineret Cato.

744. b. *Quomodo sane in Chio quoque vitam protegit?* Historia hæc est apud Diodorum Siculum libro 16. non longe ab initio. De nauali apud Naxum pugna idem lib. 15.

& paucis Xenophon lib. 5. Εἰλικρίνον sub finem?

746. c. *Cognomen inuenierit Boni*] Ζενεύδ. Lapis Frugi verit: sed id longe aliud est & a diuina virtute factum cognomentum. Boni cognomen ei cum alium Aemilius etiam Probus diserte tribuit.

Ibid. e. *Non a toribus urbani Charidemum in suggestum trahentibus*] Apparet hunc facile turbulentiſſimum ciuem, & belli Macedonici faciem fuisse: siquidem solus omnium eorum quos Alexander ab Atheniensibus sibi dedi poposcerat, quum esset ignotum reliquis, Iolum ex ilii causa vertere iussus, ad Datium perfugit, Attianus libro 1. De exped. Alexandri.

749. b. *Cur miser intendit, &c.*] Versus est Homericus, de lib. 9. Vlysser. Sunt autem verba fociorum ad Vlyssem, quæ Cyclopem, cuius violentiam vix dum euaserat, lacerare verbi intendebat.

750. a. *Rogatum est se arbitrantur deteriorem*] Xyl. verit, Τινὲς οὐ quād illum peius habere pūarent. & annotat, εἰ τοιοῦ ζειρᾶν οὐ ποιεῖται αὐτὸς. Lapis, Τινὲς minoris se existimant: qua versione elegancia loci, & comparationis Phocionis cum illo seni egeno venustas deperrit. Non enim virtutis sed vita & paupertatis conscientia à Phocione insitcebatur. & quod cum bona verba loqui id est abstinere tam contumeliosa sui cum illo misero collatione, iubebant legati, eo attinebat quod Phocionem dignissimum